

ISRAEL-EU BUSINESS INFORMATION SHEET

גיליון מס' 11 של העלון

יחסי ישראל האיחוד האירופי

בודקים מינוי ציר כלכלי בבריסל

במשרד האוצר בודקים מינוי ציר כלכלי בנציגות ישראל למוסדות האיחוד האירופי. תפקיד זה לא אוייש בשנים האחרונות, כאשר נציג המכס טיפל גם בתחומים הנוגעים למשרד האוצר.

בדיונים במשרד האוצר התגבשה הדעה שחשוב שלאוצר יהיה נציג בכיר בבריסל, כדי להיות בקשר עם האגפים השונים בנציבות האיחוד האירופי. חיוניות התפקיד הזה גברה בשנה האחרונה על רקע המו"מ שמתנהל על שורה של הסכמים חדשים עם האיחוד האירופי. לכן, רוצים באוצר שהציר הכלכלי יהיה בקשר ישיר עם צמרת האוצר כדי לקדם נושאים שונים שיש לישראל עניין בהם.

במהלך השנים האחרונות שימש עודד ברוק, נציג המכס בבריסל, גם כנציג משרד האוצר בבריסל. דבר זה הוסבר בצורך לחסוך בהוצאות. אולם בשבועות האחרונים חלו חילופים בתפקיד של נציג המכס. עודד ברוק חזר לארץ ומונה כמנהל האגף הבינלאומי במשרד האוצר. הוא הוחלף ע"י אורי ברוק שכהן כמנהל המחלקה הכלכלית במכס. צפוי שעודד ברוק יפעל למתן עדיפות לקשרים עם האיחוד האירופי על פי הניסיון שצבר מתפקידו בבריסל.

חידוש דיונים על ליברליזציה בסחר

הדיונים בין האיחוד האירופי לישראל על ליברליזציה בסחר והשירותים יתחדשו לקראת סוף אוקטובר. בקרוב ינסו לקבוע באיזה סעיפים ישנה הסכמה ובאלה עדיין אין הבנה בין הצדדים.

המטרה של האיחוד האירופי היא להגיע לסיכום המו"מ בנושא הליברליזציה בתחומי הסחר והשירותים עד אמצע 2007. כבר בחודשיים הקרובים יוכלו לדעת באיזה סעיפים ישנה הסכמה בין הצדדים ובאילו סעיפים יהיה צורך לנהל מו"מ פרטני בניסיון לצמצם את חילוקי הדעות.

גם מתכוונים להמשיך בדיונים על ליברליזציה בתחום החקלאות. התקיימו כמה פגישות שבהן בלטו חילוקי הדעות. הכוונה במפגש הקרוב של הוועדה לענייני חקלאות רוצים להחליף רשימות של מוצרים וענפים חקלאיים מיועדים לליברליזציה בישראל ואלה לא. ההערכה שלא יהיה קל לאיחוד האירופי וישראל להגיע להסכמה על ליברליזציה בנושאי החקלאות.

המתנה לאישור של הכנסת

הבנק האירופי להשקעות (EIB) מנוע מלפעול בארץ ולהתחיל במתן אשראים לפרוייקטים של תשתיות. הדבר נובע מהמתנה לאישור תיקון חוק החסינויות וזכויות יתר של נציגי מדינות וארגונים בינלאומיים כדי לכלול את הבנק האירופי להשקעות. התיקון לחוק תקוע בועדת חוץ וביטחון של הכנסת.

כל עוד שהבנק האירופי להשקעות לא מקבל את האישור הזה, אין הבנק יכול לבצע את תוכניותיו בישראל. בין היתר מוקפא הסכם ההתקשרות בין הבנק האירופי לבנק הפועלים בקשר למתן הלוואות לעסקים קטנים ובינוניים בישראל. הבנק האירופי הקצה סכום של 75 מיליון יורו למטרה זו. גם הבנק הקצה סכום של 200 מיליון יורו למתן הלוואות לפרוייקטים בנושא איכות הסביבה.

גם הבנק האירופי רוצה להיות מעורב בפרוייקטים של תשתיות. כבר יש הסכמה שהבנק יהיה מעורב במימון מתקן ההתפלה המוקם בחדרה. במקביל, הבנק ניהל מגעים לצירוף כאחד מגורמי המימון של פרויקט הרכבת הקלה בת"א.

בנוסף, הבנק האירופי להשקעות לא יכול לבצע את תוכניתו להנפיק אג"ח בבורסת ת"א. הבנק רוצה לבצע הנפקה של עשרות מיליוני שקל של אג"ח. כסף זה מיועד למימון חלק מהאשראים שייתן לפרוייקטים בארץ. ההערכה שיהיה ביקוש לאג"ח של הבנק האירופי מצד משקיעים מוסדיים, כי מאחורי האג"ח יהיה הבנק של האיחוד האירופי. כבר התנהלו דיונים עם רשות ניירות ערך לגבי ביצוע גיוס ההון בבורסת ת"א וכיצד הבנק יתארגן כדי לבצע את המהלך הזה.

מה מתבשל באיחוד?

גרמניה מארגנת הלו"ז לנשיאותה באיחוד

גרמניה ממשיכה בהכנותיה לקראת כניסתה לנשיאות של האיחוד האירופי. כבר מתנהלות התייעצויות בין הקאנצלרית הגרמניה אנגלה מרקל לבין בכירי נציבות האיחוד האירופי, בראשותו של נשיא נציבות האיחוד האירופי, ז'וזפה מנואל בארוסו. המטרה היא לקבוע הלו"ז לתקופת הנשיאות של גרמניה, שתתחיל בינואר, על מנת לזרז את הטיפול בנושאים בעלי עדיפות של האיחוד.

מרקל רוצה שבתקופת כהונתה יהיה שיפור ביחסי האיחוד האירופי עם רוסיה. שורה של הצעות בעניין זה הועלו במהלך ביקורו של נשיא רוסיה פוטין בברלין. הרוסים הבטיחו כי יגבירו את האספקה של גז לאירופה, מתוך מטרה לשמש כמקור הספקה עיקרי של מדינות האיחוד האירופי. מרקל גם רוצה לטפל ביחסי האיחוד האירופי עם שכנותיה במזרח אירופה שאינן חברות או מועמדות לחברות באיחוד האירופי. בהקשר זה, צפויים דיונים במוסדות האיחוד ביחס למערכת היחסים עם השכנות.

בארוסו רוצה גם שגרמניה תנסה לחלץ את האיחוד ממשבר החוקה האירופית. מוצע לקיים סידרה של התייעצויות בעניין זה, בהשתתפות אישים ידועים באיחוד. נדחה הטיפול בנושא זה, מתוך כוונה שגרמניה תהיה המובילה בעניין זה במהלך שנת 2007.

גרמניה רוצה לפעול גם להנהיג ליברליזציה בתחום האנרגיה. המדובר בליברליזציה של שווקי החשמל והגז הטבעי. צפויה התנגדות של כמה ממדינות האיחוד, כצרפת, למהלך הזה.

גם יש הסכמה בין שר הכלכלה הגרמני מיכאל גלוס לבין הנציב האירופי לענייני השוק הפנימי צ'ראלי מק-קריוי ביחס לליברליזציה של שוק הדואר האירופי. הם הסכימו כי המהלך של הליברליזציה תתבצע בשלבים כדי שבשנת 2009 תהיה ליברליזציה מלאה.

האיחוד מאיים על סנקציות על אפליה במכרזים

נציבות האיחוד האירופי עומדת לנקוט במהלך של הטלת סנקציות על מדינות המפלולות לרעה של חברות מהאיחוד האירופי במכרזים ציבוריים. פיטר מנדלסון, נציב הסחר, יגיש את הצעת הסנקציות שהונחה על שולחן נציבות האיחוד האירופי לקבלת אישורה.

מנדלסון רוצה שהאיחוד יגיב בחריפות כנגד חסמים המוצבים בפני חברות מאירופה בהשתתפות במכרזים פומביים. היעד שקבע הוא פעילות מוגברת בתחום הזה.

בתוכנית הפעולה של מנדלסון יש שורה של צעדים כנגד מדינות המפלולות לרעה חברות מהאיחוד. בין היתר, הטלת הגבלות על חברות מסחריות מהמדינות המגבילות ההשתתפות במכרזים ולמנוע מהן התמודדות במכרזים הפומביים במדינות האיחוד האירופי. עמדה חד משמעית תובהר למדינות הסוחרות עם האיחוד האירופי במהלך החודשים הקרובים.

פקידי האיחוד מאיימים בשביתה

פקידים בנציבות האיחוד האירופי ובסוכנויות שלה מאיימים בשביתה. הם מוחים על קיצוץ של 50 מיליון יורו בתקציב האיחוד לשנת 2007 כפי שמסתמן בדיוני הפרלמנט האירופי.

ההתנגדות של הפקידים מתבססת על הטיעון שלא יוכלו לקלוט את המספר הדרוש של פקידים חדשים מהמדינות החדשות המצטרפות לאיחוד. זאת כאשר ההצטרפות של רומניה ובולגריה לאיחוד בתחילת 2007 תטיל מעמסה לא קטנה על מנגנון האיחוד האירופי, אשר יצטרך לקיים מעקב אחר יישום תנאי האיחוד להצטרפות שתי המדינות האלה.

במהלך הדיונים בפרלמנט האירופי על התקציב החדש הוצגו הצעות תיקונים רבים. מספר הצעות התיקון כבר עולה על 1,250.

בריסל תארגן מסע יחסי ציבור לשינוי היחס להרחבת האיחוד

נציבות האיחוד האירופי מתכוונת לפעול בקרב מנהיגי אירופה להתגייס למסע יחסי ציבור בקרב הציבור האירופי כדי לשנות את היחס להרחבת האיחוד. המטרה היא לשנות את היחס השלילי הקיים בנושא ההרחבה, במיוחד כאשר יש תביעות להקפיא מהלך זה לתקופה מסויימת עד שהדבר ייבחן מחדש.

הפניה למסע יחסי הציבור הפכה לדחופה. במיוחד כאשר דעת הקהל הביעה בחודשים האחרונים את הסתייגותה ממאמצי ההרחבה, והממשלות הושפעו מלחצים אלה. כתוצאה מהתפתחות זו, ביקשו הממשלות מנציבות האיחוד להשלים דו"ח מיוחד על נכונות האיחוד לקבל חברות חדשות, אשר צפוי להיות מוגש לנציבות ב-8 בנובמבר.

למעשה הנציבות של האיחוד אימצה גישה זהירה ביחס להרחבת האיחוד האירופי. נשיא האיחוד ז'וז'ה מנואל בארסו הודיע על הקפאת ההרחבה עד שמדינות האיחוד יצליחו לפתור את בעיות החוקה האירופית.

נציב באיחוד: הביורוקרטים של הנציבות רבי עוצמה

גונתר ווארגן, סגן נשיא האיחוד האירופי ומחזיק תיק התעשייה, יצא בהתקפה חריפה כנגד כוחם של הפקידים הבכירים בנציבות האיחוד האירופי. הוא טען, שהביורוקרטים האלה יכולים להשפיע על קבלת ההחלטות בהתאם לקפריזות האישיות.

ווארגן אמר בראיון לעיתון הגרמני Sueddeutsche Zeitung כי ההתפתחויות בעשר השנים האחרונות הובילו למצב שהפקידים צברו לעצמם כוח רב, כאשר האתגר הפוליטי החשוב ביותר של 25 הנציבים היא לפקח על המכשיר הזה. הוא הוסיף, כי יש מאבק מתמיד בין הנציבים לבין הביורוקרטים בעמדות הכוח. חלקם מחזיק בדעה, הוסיף סגן נשיא הנציבות, שהנציב מכהן חמש שנים ולכן הוא בגדר שומר בית, בעוד שהביורוקרט שהוא מחזיק מעמד במשך שנים.

ווארגן ציין, כי הפרוייקט שלו לפשט 54 חוקים של האיחוד האירופי נפל קורבן לביורוקרטים העקשנים בנציבות. הוא הצביע כלפי ביורוקרטים במחלקתו אשר לא שיתפו פעולה עם מטרתו של הנציב לצמצם בצורה רצינית את הביורוקרטיה, כי הדבר לא התאים לרעיונות שלהם.

לדעתו יש לאפשר לנציבים את היכולת לבצע שינויים בתפקידים הבכירים במחלקתו, דבר שאינם יכולים לבצע עתה. כיום, נוצר מצב שכל טעות או מישגה מיוחדים לנציבים ולא למנגנון. ווארגן גורס, כי החלטות רבות מדי מתקבלות ע"י הפקידים ולא הנציבים.

האיחוד האירופי בדרך לקבלת מקום במוסדות האו"ם

גובר הסיכוי שהאיחוד האירופי יקבל מקום במוסדות האו"ם. האיחוד האירופי ייצג את העמדה האירופית בנושאים השונים שיועלו בדיונים שיתקיימו.

ההערכה של סגן המזכיר הכללי של האו"ם, מארק בראון, כי המהלך הזה יתבצע בשלבים. לאיחוד האירופי כבר יש מעמד של משקיף בהנהלות של קרנות, כאשר האיחוד הוא תורם חשוב. בתחילה יפעלו לקידום הייצוג של האו"ם במוסדות כיוניצ"ף ועוד.

אולם המכשולים העיקריים נעוצים בחששות של המדינות החברות. ההתנגדות של המדינות נעוצה בפחד שמוסדות האיחוד ישאפו להיות המגשרים בינם לבין מוסדות בינלאומיים. הבעיה שמבנה מוסדות האו"ם, כמועצת הביטחון, אינם משקפים את ההתפתחויות הגלובאליות הנוכחיות, אלא את המצב שהיה לאחר מלחמת העולם השנייה.

רפורמה בדיוני הפרלמנט האירופי

ראשי הקבוצות הפוליטיות בפרלמנט האירופי הגיעו להסכמה על ביצוע רפורמה מוגבלת בדיוני הפרלמנט. המטרה של הרפורמה היא לשפר את התדמית של הפרלמנט ולהתמקד בנושאים מרכזיים בדיונים היומיים.

על פי הרפורמה המוסכמת, יתקיימו מושבים נוספים של הפרלמנט בימי רביעי בריסל כדי להגיב על יוזמות חדשות של נציבות האיחוד האירופי. הישיבות הנוספות האלה נועדו לאפשר לפרלמנט להגביר את המעקב אחר הפעילויות של נציבות האיחוד האירופי.

הרפורמה גם כוללת: דיון שנתי של ראשי הסיעות בפרלמנט ביחס לסדר העדיפויות הפוליטי, דיון אסטרטגי שנתי במטרה להתאים בין העדיפויות הפוליטיות למקורות הפיננסיים, קביעת תקנות חדשות ביחס למשלחות של הפרלמנט הנשלחות למדינות העולם השלישי וגישה יותר אסטרטגית לדו"חות יזומים ע"י חברי הפרלמנט. אולם לא הייתה הסכמה לארגן דיונים במליאה ולאפשר לכל חבר פרלמנט שירצה להשתתף בו, זאת מבלי לקבל את רשות הדיבור מראשי הסיעה על פי קביעה מראש. ההצעה הזו נועדה לאפשר תגובה מיידית על הצעות המועלות או דברים הנאמרים במליאה.

מה קורה באיחוד?

לא אושרה הגדלת תיקרת ההלוואות של הבנק האירופי להשקעות

נכשל הניסיון של הנציגים הכלכליים של מדינות האיחוד האירופי להגיע להסכמה ביחס להגדלת תיקרת ההלוואות של הבנק האירופי להשקעות (EIB) למדינות שאינן חברות באיחוד, במיוחד למדינות באסיה ובדרום אמריקה. נמתחה ביקורת ביחס לתוכנית ההלוואות של הבנק, כאשר התביעה שהוא יעניק הלוואות לפרוייקטים המבוצעים ע"י חברות ממדינות האיחוד האירופי.

התוכנית של הבנק האירופי להשקעות היא להגדיל את תיקרת ההלוואות בשיעור של 50% לשנים 2007-2013. מוצע לקבוע תיקרה של 33 מיליארד יורו לשש השנים הבאות, לעומת תיקרה של 20.7 מיליארד יורו בשש השנים האחרונות. מוצע שסכום של 9 מיליארד יורו יוקצה מתן הלוואות למדינות שעשויות להצטרף בעתיד כחברות לאיחוד, כקרוואטיה, מקדוניה וטורקיה אשר לאוקריאנה ומדינות בדרום אגן הים התיכון, מוצע שיזכו להלוואות בסכום של 15 מיליארד יורו, למדינות דרום אמריקה הלוואות בסכום של 4 מיליארד יורו, למדינות אסיה 2 מיליארד יורו, ולדרום אפריקה 1.5 מיליארד יורו.

הושמעה התנגדות לתוכנית ההלוואות. שר האוצר של גרמניה, פר סטיינברוק, אמר כי הוא "קצת מזועזע" שהלוואות של הבנק מכוונות לבורמה, איראן, ולוב. הצעה זו, אמר השר הגרמני, מעידה על חוסר רגישות. מאידך, נציב האיחוד לעניינים מוניטאריים, ז'וקין אלמוניה, טוען כי הקצאת ההלוואות משקף את הפעילות ומעמד האיחוד האירופי בעולם. פקידים של האיחוד ציינו, כי ההלוואות של הבנק נותנות תמיכה לעסקים האירופיים.

גרמניה צרפת ואיטליה תעמודנה במגבלות הגרעון התקציבי

גרמניה, צרפת ואיטליה תעמודנה במגבלות הגרעון התקציבי ב-2007, לראשונה מזה שבע שנים. הדיווח על התפתחות חיובית זו נמסרה בישיבת הוועדה הכלכלית והמוניטארית של הפרלמנט האירופאי. התפתחות זו היא תוצאה מההתאוששות הכלכלית שחלה באירופה בשנה האחרונה. אבל ממשלות מדינות אלה נדרשו לשמור על המשמעת התקציבית גם בשנים הקרובות.

גרמניה, צרפת ואיטליה עומדות להוריד את גרעון התקציב שלהן מתחת למגבלת 3% מהתוצר. זאת לאחר שבמשך כמה שנים המדינות האלה הציגו גרעון גדול בתקציבים. אולם מדינות אלה נדרשו להמשיך במאמץ של הקטנת הגרעון בתקציבים, בשל חשש מהאטה כלכלית בארה"ב בשנה הקרובה שתהיה בעלת השלכות על אירופה.

במפגש החודשי של שרי האוצר של מדינות האיחוד האירופי הוצגה בקשת כמה ממדינות מזרח אירופה להגמיש את קריטריון האינפלציה כדי שתוכלנה להצטרף לגוש היורו. אולם השרים הביעו התנגדות תקיפה ביחס לגמישות בעקרון האינפלציה. הוחלט לא לגלות גמישות בעניין זה.

מחקר: התעסוקה בתעשייה עוברת למזרח

מחקר חדש קובע, כי חלק ניכר מהתעסוקה בתעשייה עובר ממערב אירופה למדינות מזרח אירופה עם שכר נמוך. מאידך, במדינות מערב אירופה יש גידול בתעסוקה בסקטורים של שירותים וקבלנות, כאשר חינוך ובריאות תורמים לחלק גדול מהעליה במספר המועסקים.

על פי המחקר שנערך ע"י הקרן האירופית לתנאי חיים ועבודה, נאמר כי מאז שנת 2000 חלו שינויים משמעותיים בשוק העבודה האירופי בעקבות צירוף 10 מדינות מזרח ומרכז אירופה והגלובליזאציה. במזרח אירופה יש תופעה של גידול תעסוקה בתעשייה כנגד אובדן מספר גדול של משרות בחקלאות, במכרות, במפעלי מזון, טקסטיל והלבשה. התוצאה שלא חל גידול משמעותי במספר המועסקים במדינות מזרח אירופה. אבל גדל מספר העובדים שיצא למדינות מערב אירופה, בשל האפשרות החוקית למצוא מקומות עבודה וללמוד במוסדות ההשכלה הגבוהה.

גם המחקר מצביע על ירידה בתעסוקה ב-15 המדינות החברות הותיקות באיחוד האירופי. הנפילה במספר המועסקים הוא ב-8 מתוך 10 הסקטורים הכלכליים המובילים במדינות אלה.

הסכם בין האיחוד לארה"ב על מידע על הטסים

האיחוד האירופי הסכים לתת מידע על הטסים מאירופה לארה"ב לסוכנויות של הממשל האמריקאי. ההסכמה הושגה במסגרת הסכם חדש שנחתם ב-6 באוקטובר.

על פי ההסכם, חברות התעופה האירופיות תצטרכנה להעביר 34 סוגי מידע ביחס לנוסעים לארה"ב, ככתובות, מספרי טלפון, מספרי כרטיסי האשראי. הפירוט הזה יקל על סוכנויות הממשל האמריקאי העוסקות במלחמה בטרור. עם זאת, האיחוד האירופי התנה שהגישה של האמריקאים למידע תהיה מוגבלת.

התנהלו דיונים רצופים בין נציגי האיחוד האירופי והממשל האמריקאי, כאשר נציגי המדינות באיחוד מעורבים במהלך הזה. אולם זהו הסכם שיהיה בתוקף עד יולי 2007, כאשר יוחלף בהסכם קבוע.

שינוי הסכמי המסחר עם אסיה

נציבות האיחוד האירופי רוצה להתחיל במו"מ עם מדינות אסיה המתפתחות על הסכמי סחר חדשים. בעיקר האיחוד רוצה הסכם סחר חדש עם סין, זאת במסגרת שינוי בסיסי שהאיחוד רוצה לערוך במדיניות הסחר שלו.

הנציבות כבר החלה לפעול כדי לקדם עסקים בין ממשלת סין ומדינות האיחוד האירופי. במסגרת זו, ירצו להקל היטלי המכס שנועדו להגן על התוצרת האירופית. המטרה של ההסכמים החדשים היא לעודד את התחרותיות בשווקי האיחוד ע"י הקלות בסחר עם השווקים של אסיה. הצורך הזה נובע מן העובדה שהמפעלים באיחוד לא הצליחו להדביק את הפערים מול המתחרות האסיאתיות, והדבר פוגע בתעשייה האירופית. הריווחיות של החברות התעשייתיות באירופה נמצאות בנסיגה מדאיגה.

השערוריה של סוויפט המעבירה מידע לממשל האמריקאי

חברים בפרלמנט האירופי יצאו נגד ההסכם הסודי בין חברת סוויפט והבנק המרכזי האירופי עם הממשל האמריקאי ביחס להעברת מידע על העברות כספיות לסוכנות האמריקאית למלחמה בטרור. חברי פרלמנט טענו, כי מדובר בסקנדל של פגיעה בזכויות האזרח.

העברת המידע על העברות כספיות המבוצעות ע"י בנקים אירופיים מאפשרת לסוכנויות האמריקאיות לבצע בדיקה מהירה של ההעברות הכספיות ולאתר שמות של חשודים בטרור כדי לעצור את מקבלי הכספים. מנהלי סוויפט הבהירו, כי האמריקאים יכולים להשתמש במידע רק למלחמה בטרור ואין המדובר בריגול תעשייתי.

גם הבנק המרכזי האירופי הגן על ההסכם של סוויפט עם האמריקאים. הבנק מצא עצמו בביקורת חריפה שלא דיווח על ההסכם הזה לנציבות האיחוד האירופי.

בעקבות הדיון, החליטו חברי הפרלמנט האירופי למנות ועדת אד-הוק שתבחן את השאלות המתעוררות מההסכם עם סוויפט. בוועדה הזו יהיו חברים מנציגי הוועדה לזכויות אזרחיות והוועדה לענייני הכלכלה.

הרחבת האיחוד

בוש תומך בצירוף טורקיה לאיחוד האירופי

ארה"ב מעוניינת בצירוף טורקיה כחברה לאיחוד האירופי. הנשיא ג'ורג' בוש אמר כי ההצטרפות של טורקיה הוא "האינטרס" של וושינגטון.

הצהרתו של בוש מבטאת את הענין שמגלה הממשל האמריקאי במו"מ על צירוף טורקיה לאיחוד האירופי. האמריקאים מתערבים בכל פעם שיש סכנה של משבר בשיחות על ההצטרפות. באחרונה התנהלו דיונים בין ארה"ב לטורקיה כדי לקדם מציאת פתרון לנושא קפריסין, המצוי במחלוקת בין ראשי האיחוד האירופי לטורקיה.

בשבועות האחרונים פועלים דיפלומטים אמריקאים עם נשיאות האיחוד האירופי, בראשות פינלנד, על מציאת פתרון. ההצעה היא של ספין-אוף, כאשר הטורקים פותחים את נמלי הים ונמלי האוויר בפני הקפריסאים, ותמורת זאת יבוטל הבידוד הכלכלי של הקהילה הטורקית בקפריסין.

גם הקאנצלרית הגרמניה, אנגלה מרקל, ביקרה בטורקיה בתחילת אוקטובר כדי לסייע במציאת פשרה בחילוקי הדעות. היא תומכת בהצעת הפשרה הפינית, אבל מרקל הבהירה שחברות מלאה של טורקיה באיחוד האירופי אינו מובטח בסיום המו"מ.

ברלין בעד הכללת מרכז אסיה במדיניות השכנות

גרמניה מתכננת בתקופת כהונתה כנשיאת האיחוד האירופי לפעול להדק היחסים בין האיחוד האירופי למדיניות השכנות במזרח אירופה. מזכיר המדינה לענייני חוץ, גרנט ארלר, הבהיר כי הכוונה שמדיניות השכנות של האיחוד האירופי תכלול לא רק את רוסיה, אלא גם את מדינות מרכז אסיה.

ארלר הבהיר, כי הגיע הזמן שהאיחוד האירופי יעסוק בצורה יותר אינטנסיבית במרכז אסיה. זאת כדי להבטיח את האינטרסים שלה. מזכיר המדינה הגרמני העביר מסר במהלך כנס בענייני האסטרטגיה של מדינות מרכז אסיה שהתקיים בקזחסטאן.

תנאי כניסה קשוחים לרומניה ובולגריה

מוסדות האיחוד האירופי החליטו על צירוף רומניה ובולגריה כחברות באיחוד האירופי בינואר 2007. אולם נקבעו תנאי כניסה נוקשים בשל חולשת מדינות אלה בתחומי השחיתות, הפשע המאורגן, תקני בטיחות המזון. גם נדרש פיקוח ובקרה על כספי הסיוע של האיחוד האירופי. הצירוף של בולגריה ורומניה לאיחוד יוסיף כ-30 מיליון אזרחים לאוכלוסיית האיחוד האירופי, שתמנה יותר מ-450 מיליון איש.

דו"ח של נציבות האיחוד האירופי, המצדיק את צירוף רומניה ובולגריה לאיחוד, מציין כי שתי המדינות ביצעו צעדים של התקדמות לקראת השלמת ההכנות להצטרפותן כחברות לאיחוד. הן הפגינו יכולת ליישם את עקרונות האיחוד האירופי ואת חוקיו.

אולם הנציבות דורשת משתי המדינות להמשיך בביצוע הרפורמות החוקתיות והכלכליות. השתים נדרשות להקים מנגנונים שיקצו מיליארדי יורו לסבסוד החקלאות והתיעוש המקומי. הפיקוח חייב להיעשות תוך שקיפות מלאה.

בין היתר, ממשלת רומניה נדרשת לחזק את בית המשפט העליון. היא צריכה למלא אחר הבטחתה להקים רשות למאבק בשחיתות, שתבדוק את נכסיהם של גורמי ממשל בכירים. ואילו ממשלת בולגריה נדרשת לשנות את חוקתה באופן שיסיר את הערפול בסוגיית עצמאותה של המערכה המשפטית. גם בולגריה נדרשת לאמץ חוקים לשיפור שקיפות ויעילות ההליך המשפטי.

נשיא הנציבות: לעצור את התרחבות אירופה

נשיא נציבות האיחוד האירופי, ז'וזה מנואל בארוסו, סבור שיש לעצור את הרחבת האיחוד אירופי אחרי צירוף רומניה ובולגריה לאיחוד בשנה הבאה. הדבר פורש כאיתות לטורקיה ולקרוואטיה הרוצות להצטרף לאיחוד.

בארוסו גורס, כי על האיחוד לשקול היטב מה לעשות בנושא אמנת החוקה האירופית המשותפת לפני שיקבל מדינות נוספות לשרותיו. לדעתו, לא יהיה זה חכם להמשיך עם תוכנית התרחבות נוספת, לפני שמטפלים בנושא החוקה של האיחוד האירופי. נשיא הנציבות הוסיף, שלאיחוד יהיה קשה לקלוט מדינות נוספות לשרותיו לפני שיבצע את השינויים הנדרשים בחוקיו כדי להיות יעיל יותר. הוא אמר שהחוקה האירופית עונה על רוב הבעיות מסוג זה, אבל לא ברור מה עתיד החוקה הזו.

מיסוי באיחוד

בית המשפט העליון: אין למסות רווחי חברות בנות במדינות אחרות באיחוד

בית המשפט העליון של האיחוד האירופי בלוקסבורג פסק כי אין למסות רווחי חברות בנות במדינות אחרות באיחוד. הפטור הזה בתוקף כאשר העסקים אינם מלאכותיים ולא נועדו כדי להימנע מתשלום מסים.

המשמעות של פסק הדין הזה היא פגיעה קשה במדינות האיחוד עם מיסוי גבוה. בקטגוריה זו נכללות גרמניה, בריטניה, צרפת ואיטליה. היישום של פסק הדין משמעותו הפסד של

מאות מיליוני יורו בהכנסות ממסים. מאידך, פסק הדין יעודד את האינטגרציה האירופית, כאשר חברות בנות תוקמנה במדינות אחרות של האיחוד.

פסק הדין ניתן בתביעה שהגיש קונצרן השוקולד הבריטי קאנברי שוופס נגד שלטונות המיסוי בבריטניה. קאנברי ערערה על תביעת מס של 8.6 מיליון ליש"ט שהגישה ממשלת בריטניה כנגד הקונצרן. היא מתייחסת לחברות הבנות הפועלות באירלנד ועוסקות במשקאות קלים. אירלנד ידועה כמדינה עם שיעורי מס נמוכים.

בית המשפט העליון שלל את החוק המגביל את יכולתה של חברה להקים חברת בת זרה במדינה עם מיסוי נמוך. הגבלה זו מוצדקת כאשר מדובר בפעילויות מלאכותיות כדי להתחמק מתשלום המס. עם זאת, בית המשפט העליון קבע כי חובת ההוכחה מוטלת על החברה החייבת להציג שיש לה פעילויות ריאליות, כמשרדים, עובדים ומיכון.

התוכנית למיסוי אחיד באיחוד תמומש

התוכנית למיסוי אחיד במדינות האיחוד האירופי תתממש, למרות התנגדות 7 ממדינות האיחוד האירופי. כבר כיום 10 מדינות תומכות במיסוי אחיד, ואילו 8 מדינות טרם החליטו.

לאסלו קובכס, נציב המס של האיחוד, אמר כי הוא מצפה שבשנת 2008 יבצעו הערכת מצב ביחס לסיכוי לממש את תוכנית המיסוי האחיד. אז יתנהלו דיונים עם 18 מדינות חברות באיחוד ביחס לשלבי יישום תוכנית המיסוי האחיד. אין כוונה בשלב זה לקבוע שיעורי מס אחידים במדינות האיחוד.

המס על הייצור הוא חוקי

בית המשפט העליון של האיחוד האירופי קבע שהמס האיטלקי האזורי על התפוקה נטו של חברה הוא חוקי. פסק הדין הזה יסייע לממשלת איטליה במאמצים להקטין את הגרעון בתקציב שלה.

התביעה הוגשה ע"י בנק פופולר די קרומה שדרש להחזיר לו את המס על פעולות הייצור ששילם בין השנים 1998 ו-1999. הבנק טען, כי המדובר במס מחזור שלא ניתן לגבות אותו עם הנהגתו של מע"מ. בית המשפט דחה פירוש זה של הבנק.

ממשלת איטליה העריכה כי אם בית המשפט העליון היה קובע שמדובר במס בלתי חוקי, היא הייתה צריכה להחזיר מסים בסכום של 120 מיליארד יורו. החזר כזה היה מהווה פגיעה בתקציב של איטליה.

אולם הפסיקה של בית המשפט היא מפתיעה. למעשה מדובר בפסק דין תקדימי. מומחי מס ציינו, כי ההחלטה מבוססת על פירוש מאד מצומצם על חוקי המע"מ של האיחוד האירופי.

מחקר הורדת מע"מ: יורידו מחירי המזון

מחקר על הורדת מע"מ שנערך בפינלנד קובע, כי הקטנת שיעורי המע"מ יתרמו להוזלת מחירי המזון בשיעור של 3-4 אחוזים. זאת אם שיעורי המע"מ על המזון בפינלנד יורדו בשיעור של 5% מהשיעור הנוכחי של 17%.

פינלנד נמנית על המדינות ב-OECD, ארגון המדינות המתועשות, שיש לה שיעורי מע"מ גבוהים על מוצרי מזון. על פי מחקר של המכון הממשלתי למחקר כלכלי של פינלנד, קובע כי מחירי המזון הגבוהים נובעים משיעורי המע"מ הגבוהים. המחקר מוסיף, שהורדת שיעורי

המע"מ לרמה של 12% יהיה שווה לקיצוץ אחיד של 0.44% במיסוי בכל קבוצות ההכנסה. שתי הרפורמות האלה כרוכות באובדן הכנסות מסים של 450 מיליון יורו.

אולם התוצאות של הקיצוץ במיסוי ישפיע בצורה שונה על חלוקת ההכנסה. היות שהורדת מע"מ תתחלק באופן שווה בכל קבוצות ההכנסה. ואילו מהקיצוץ המיסוי על ההכנסות ייהנו בעיקר בעלי הכנסות גבוהות. הורדת שיעור המע"מ בשיעור של 5% תגדיל את ההכנסות של בעלי הכנסות נמוכות יוסיף הכנסה נטו של 50 יורו בשנה, בעוד שמהורדת מס הכנסה לא ייהנו.

מאידך, בעלי ההכנסות הגבוהות ייהנו מהורדת שיעור המע"מ, ויקבלו תוספת הכנסה של 90 יורו בשנה. ואילו מהורדת שיעור מס הכנסה, יקבלו בעלי הכנסות גבוהות תוספת הכנסה של 240 יורו בשנה.